

Voorbeeldfragment 2: Sturing	
Spreker (en geadresseerde)	Transcript met vertaling
16-jr-oud ♀ (tegen moeder)	<i>Şu ilaç kimin?</i> Van wie zijn die medicijnen?
moeder (tegen 16-jr-oud ♀)	<i>Babanın. Midesi ağrıyor.</i> Van je vader. Hij heeft buikpijn.

Voorbeeldfragment 3: Directiviteit	
De 6-jarige jongen komt thuis van school. Hij praat eerst over een Turkse vriend. Tussen haakjes staat de pauzeduur, ofwel in seconden, ofwel aangegeven met >, dat een pauze van meer dan 3 seconden betekent.	
Spreker (en geadresseerde)	Transcript met vertaling
Moeder (tegen 6-jr-oud ♂)	<i>Kapıyı ört. (>)</i> Aziz (2.0) Aziz? (2.0) Doe de deur dicht. Aziz. Aziz?
6-jr-oud ♂ (tegen moeder)	<i>Mag ik cake?</i>
Moeder (tegen 6-jr-oud ♂)	<i>Mag wel.</i>
Moeder (tegen 6-jr-oud ♂)	<i>Gel bir, otur da, ye de öyle git, gel.</i> Kom eens en ga zitten en eet, ga daar langs, kom.
Dan volgt een conversatie in reactie op Aziz' vraag of zijn moeder aardbeien gekocht heeft. Als Aziz niet rustig zit en eet, zegt zijn moeder:	
Moeder (tegen 6-jr-oud ♂)	<i>Otur da yesene, çocuk. (3.0) İnsan gibi. (3.0)</i> Ga zitten en eet, kind. Netjes.
Moeder (in het algemeen)	<i>Bir alıyor, bir balkona çıkıyor, bir geliyor, bir oturuyor.</i> Eerst pakt hij (iets om te eten), dan gaat hij naar buiten het balkon op, dan komt hij terug, dan gaat hij zitten.

Voorbeeldfragment 4: Luisteractiviteit

De moeder en de 16-jarige dochter serveren ijs. De 11-jarige dochter neemt haar deel en probeert ook nog van de borden van anderen te snoepen. Moeder en de oudste dochter proberen dit verschillende keren te voorkomen en uiteindelijk geeft het jongere meisje aan dat ze het heeft begrepen.

Spreker (en geadresseerde)	Transcript met vertaling
Moeder (tegen 11-jr-oud ♀)	<i>Onu yerler, Türkan. Ye gitsin.</i> Dit is van hun, Türkan. Blijf op je eigen bord.
16-jr-oud ♀ (tegen 11-jr-oud ♀)	<i>Ye de gitsin, be manyak. Sen ne biçim şeysin.</i> Eet gewoon, jij idioot. Wat voor iemand ben jij.
Moeder (tegen 11-jr-oud ♀)	<i>Zaten kalmamiş. Ye gitsin onu da.</i> Er was toch al niet zoveel over. Eet dit ook maar op.
11-jr-oud ♀ (tegen moeder)	<i>Hıhı.</i> Uh huh.

Voorbeeldfragment 5: Afhankelijkheid

De moeder speelde de vorige avond 'Okay'. Ze vertelt de observator daarover. Het 6-jarige kind probeert de aandacht te krijgen en toestemming om te spreken. Haar pogingen mislukken echter. Vierkante haken duiden op gelijktijdig spreken. Getallen tussen haakjes geven de pauzeduur in seconden aan.

Spreker (en geadresseerde)	Transcript met vertaling
Moeder (tegen observator)	<i>Maar wel gezellig geweest, hoor.</i>
Observator (tegen moeder)	[Ja.
6-jr-oud ♀ (tegen moeder)	[Mmm, mama. (1.9) [Mama, kijk es. (1.0) Mammie.
Moeder (tegen observator)	[4 uur in bed.
6-jr-oud ♀ (tegen moeder)	[Mama, kijk es.
Moeder (tegen observator)	[(onverstaanbaar). Ja, laatste hand ik een beetje slordig spelen, hè. Ik hou joker. [Maar, eh, spelen hun zeg ik.
Observator (tegen moeder)	[Oh ja, ja, ja.
Moeder (tegen observator)	[Hun willen een en twee gulden spelen. Ik zeg niks.
Observator (tegen moeder)	[Ja.

Tabel 1: Vergelijking van Turkse migrantengezinnen die verschillen in herkomst*

	GEZIN PLATTELAND	GEZIN STAD
BETROKKENHEID		
• Percentage van de gespreksbijdragen	Moeder: 33.8% Vader: 8.4% Kleuter: 13.1%	Moeder: 21.0% Vader: 10.0% Kleuter: 23.8%
• Als de vaders aanwezig zijn	Moeder: 32.7% Vader: 20.2%	Moeder: 21.0% Vader: 20.0%
• Als de taal Turks is	Moeder: 38.9% Vader: 25.3%	Niet relevant
COMPETITIE		
• Mate	10.6%	7.4%
• Winstkans	Moeder: 72.0% Vader: 25.9% Kleuter: 35.3% Kinderen: geen hiërarchie	Moeder: 78.4% Vader: 65.7% Kleuter: 24.4% Kinderen: leeftijdshiërarchie
• Als de taal Turks is	Vader: 27.2%	Niet relevant
STURING		
• Mate	Moeder: 23.9% Gemiddelde van de andere gezinsleden: 19.6%	Moeder: 14.0% Gemiddelde van de andere gezinsleden: 19.1%
Directiviteit**		
• Mate	Moeder: 29.9% Gezinsgemiddelde: 20.3% Kinderen: geen hiërarchie	Moeder: 35.7% Gezinsgemiddelde: 21.1% Kinderen: geen hiërarchie
LUISTERACTIVITEIT		
• Mate	2.1%	3.3%
AFHANKELIJKHEID		
• Mate	0.4% Overwegend een kwestie van de kleuter tegen de moeder in beide gezinnen	1.2%

* Mate = percentage van het verbale repertoire
Winstkans = percentage competitiegevallen dat iemand wint, bv. als iemand betrokken is bij 30 competitiegevallen en hij/zij wint er 10, dan is de winstkans 33.3%.

** In het gezin Platteland is de directiviteit imperatief en niet gevarieerd. Het scala aan mogelijkheden wordt niet benut. De formulering van rechten, plichten, sancties is niet frequent. De directieven worden snel opgevolgd. Elementen uit de schoolse en geletterde cultuur spelen zelden een rol. Het gezin Stad komt sterk overeen met het gezin Platteland. Het enige verschil is dat in het gezin Stad de directieven niet altijd worden opgevolgd. De lange sequenties die zo ontstaan bevatten veel herhalingen.

Tabel 2: Vergelijking van de Nederlandse gezinnen van verschillende sociale klasse zonder migratieachtergrond*

	GEZIN LAAG	GEZIN HOOG
BETROKKENHEID		
• Percentage van de gespreksbijdragen	Moeder: 33.4% Vader: 8.6% Kleuter: 9.9%	Moeder: 34.4% Vader: 2.5% Kleuter: 22.1%
• Als de vaders aanwezig zijn	Moeder: 27.4% Vader: 15.5%	Moeder: 30.6% Vader: 15.3%
COMPETITIE		
• Mate	9.0%	18.1%
• Winstkans	Moeder: 73.2% Vader: 53.1% Kleuter: 24.6% Kinderen: leeftijdshiërarchie	Moeder: 68.9% Vader: 48.2% Kleuter: 27.5% Kinderen: leeftijdshiërarchie
• Als topics worden gekozen die de vaders interesseren	Winstkansen van de vaders en de moeders zijn gelijk in beide gezinnen	
STURING		
• Mate	Moeder: 11.7% Gemiddelde van de andere gezinsleden: 18.3%	Moeder: 22.1% Gemiddelde van de andere gezinsleden: 14.2%
Directiviteit**		
• Mate	Moeder: 28.4% Gezinsgemiddelde: 21.6% Kinderen: leeftijdshiërarchie	Moeder: 23.9% Gezinsgemiddelde: 16.1% Kinderen: leeftijdshiërarchie
LUISTERACTIVITEIT		
• Mate	2.5%	6.6%
AFHANKELIJKHEID		
• Mate	0.4%	2.1%
	Overwegend een kwestie van de kleuter tegen de moeder in beide gezinnen	

* Mate = percentage in het verbale repertoire
Winstkans = percentage competitiegevallen dat iemand wint, bv. als iemand betrokken is bij 30 competitiegevallen en hij/zij wint er 10, dan is de winstkans 33.3%.

** Kenmerkend voor de directiviteit in het gezin Laag is de indirectheid. Kenmerkend voor de directiviteit in het gezin Hoog is de gevarieerdheid. Het scala van mogelijkheden wordt volledig uitgebuit (ook de zogenaamde ingebbede vormen). De directieven worden hier niet altijd onmiddellijk opgevolgd. Lange sequenties vertonen veel variatie.